

Nr 373.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående beredande för år 1919 av ytterligare tillfällig löneförbättring åt statens folkskolinspektörer; given Stockholms slott den 11 mars 1919.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen

dels medgiva, att, utöver den av 1918 års lagtima riksdag för år 1919 beviljade tillfälliga löneförbättringen åt statens folkskolinspektörer och i enlighet med de för denna löneförbättring gällande bestämmelser, må till en var av samma löneförbättring delaktig folkskolinspektör eller vikarie å inspektörstjänst utgå ett tillägsbelopp av 500 kronor;

dels ock för ändamålet anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanlag av 17,000 kronor.

GUSTAF.

Värner Rydén.

Utdrag av protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 11 mars 1919.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
 Statsråden: PETERSSON,
               SCHOTTE,
               PETRÉN,
               NILSON,
               friherre PALMSTIERNA,
               RYDÉN,
               UNDÉN,
               THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Ryden anförde härefter:

Ang. beredande för år 1919 av ytterligare tillfällig löneförbättring åt statens folkskolinspektörer.

Enligt nu gällande bestämmelser åtnjuter ordinarie folkskolinspektör en avlöning av 4,000 kronor i första, 4,500 kronor i andra och 5,000 kronor i tredje lönegraden. För tillförordnad folkskolinspektör skall den del av avlöningen, som motsvarar lönen, minskas med 100 kronor. Ersättning till vikarie för sjuk folkskolinspektör beräknas för närvarande efter högst 3,000 kronor för år. Härjämte har Kungl. Maj:ts föreskrivit, att arvode åt vikarie för folkskolinspektör skall, där Kungl. Maj:ts ej i särskilt fall annorlunda förordnar, utgå med 3,000 kronor för kalenderår räknat.

I anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning medgav 1917 års riksdag, att tillfällig löneförbättring till statens folkskolinspektörer finge under år 1918 utgå till av Kungl. Maj:ts konstituerad eller för-

ordnad folkskolinspektör eller till vikarie å sådan inspektörstjänst, vars ordinarie innehavare förordnats att med avstående från de med inspektörstjänsten förenade löneförmånerna bestrida annan befattning i statens tjänst, med 700 kronor i första och andra lönegraden samt med 600 kronor i tredje lönegraden samt till annan vikarierande folkskolinspektör med 400 kronor, varjämte riksdagen beslöt, att den tillfälliga löneförbättringen skulle utgå till ordinarie folkskolinspektör i samma ordning som lönen och till vikarierande folkskolinspektör i samma ordning som denne tillkommande arvode samt i övrigt enligt de närmare bestämmelser, som Kungl. Maj:t kunde finna gott meddela. För bestridande av kostnaderna för oförmälda löneförbättring anvisade riksdagen på extra stat för år 1918 ett förslagsanslag av 24,600 kronor.

Beträffande tillfällig löneförbättring åt statens folkskolinspektörer för år 1919 har 1918 års riksdag fattat enahanda beslut.

Såväl vid bestämmandet av nuvarande ordinarie avlöning för folkskolinspektör som vid fixerandet av ovanberörda tillfälliga löneförbättring har till utgångspunkt tjänat de avlöningsförmåner, som tillförene tillkommo vissa lärare vid de allmänna läroverken och folkskoleseminarierna. Så åtnjöt adjunkt vid nämnda läroanstalter för år 1919 en avlöning i fem lönegrader, nämligen 3,000, 3,500, 4,000, 4,500 och 5,000 kronor. Folkskolinspektörs ordinarie begynnelseavlöning motsvarade alltså en adjunkts avlöning i tredje lönegraden. Nu har som bekant en genomgripande löne-reglering av 1918 års lagtima riksdag beslutits i fråga om lärarpersonalen vid sistnämnda undervisningsanstalter, och tillkommer enligt densamma från och med år 1919 för adjunkt vid allmänt läroverk och adjunkt å övergångsstat vid folkskoleseminarium en avlöning av 4,300 kronor i första, 4,800 kronor i andra, 5,300 kronor i tredje och 5,800 kronor i fjärde lönegraden.

Jag har förut denna dag framlagt förslag om en definitiv löne-reglering för folkskolinspektörerna att träda i tillämpning från och med år 1920. Enligt densamma skulle avlöningen för ordinarie sådan befattningshavare utgöra 5,300 kronor i första, 5,800 kronor i andra och 6,300 kronor i tredje lönegraden. Den förutvarande relationen till adjunkternas avlöningsförmåner skulle alltså i så måtto bibehållas, som enligt förslaget folkskolinspektörs begynnelseavlöning alljämt skulle motsvara adjunkts avlöning i tredje lönegraden. För inspektör, som av Kungl. Maj:t tillsatts genom förordnande på viss tid, skulle lönen minskas med 200 kronor. Arvodet till vikarierande folkskolinspektör skulle vidare enligt mitt förslag, därest Kungl. Maj:t ej i särskilt fall annorlunda förordnade, utgå efter 4,300 kronor för kalenderår.

Denna löne reglering skulle emellertid vid bifall till mitt förslag träda i kraft först från och med ingången av år 1920. För adjunkterna vid omförmälda läroanstalter hava, såsom erinrats, de nya avlöningsbestämmelserna trätt i tillämpning från och med år 1919. Under innevarande år kommer alltså — även med aktgivande å den för år 1919 beslutade tillfälliga löneförbättringen — den förutvarande relationen mellan folkskolinspektörernas och adjunkternas avlöningsförmåner att väsentligt förnyckas till de förras nackdel.

I mina uttalanden angående en definitiv löne reglering för folkskolinspektörerna har jag givit uttryck åt det starkt framträdande behovet av en sådan löne reglering och den betydelse för skolväsendet, som ligger däri att avlöning bestämmes till sådant belopp, att kvalificerade personer kunna förvärvas till dessa ansvarsfulla och viktiga poster. Uppenbart är, att ett genomförande av förbättrade ekonomiska villkor för inspektörerna är med det snaraste av behovet påkallat.

Jag vill vidare i detta sammanhang erinra, hurusom Kungl. Maj:tt denna dag beslutit framlägga förslag till riksdagen angående en provisorisk löne reglering för vissa kategorier av statens befattningshavare. Bland dessa hava emellertid icke vare sig lärarpersonalerna vid förenämnda läroanstalter eller folkskolinspektörerna upptagits, och har jag vid detta ärendes anmälan inför Kungl. Maj:tt ansett mig böra giva uttryck åt den uppfattningen, att jämväl förstnämnda grupper bort innefattas i omförmälda förslag.

Därest denna min uppfattning vunnit gillande, hade givetvis statens folkskolinspektörer bort erhålla en ytterligare tillfällig löneförbättring, som för år 1919 i lönehänseende jämställt dem med läroverkslärare i motsvarande löneställning. Då så emellertid ej blivit fallet, har jag ansett mig här böra stanna vid att föreslå, att folkskolinspektörernas tillfälliga löneförbättring för innevarande år utgår allenast med så stort tilläggsbelopp, att de ungefärligen bli jämställda med läroverkslärare i motsvarande löneställning, tillfällig löneförbättring för de sistnämnda undantagen.

Jag vill i anledning härav föreslå, att utöver den tillfälliga löneförbättring, som av 1918 års lagtima riksdag beslutits för statens folkskolinspektörer och i enlighet med de för denna löneförbättring gällande bestämmelser må för år 1919 till en var av denna löneförbättring delaktig inspektör eller vikarie å inspektörstjänst utgå ett tilläggsbelopp av 500 kronor. Härigenom skulle alltså konstituerad eller förordnad folkskolinspektör ävensom vikarie å sådan inspektörstjänst, vars ordinarie innehavare förordnats att med avstående från de med inspektörstjänsten förenade löneförmånerna bestrida annan befattning i statens tjänst, erhålla en tillfällig

löneförbättring av 1,200 kronor i första, 1,200 kronor i andra och 1,100 kronor i tredje lönegraden samt annan vikarierande folkskolinspektör en tillfällig löneförbättring av 900 kronor.

Beträffande kostnaderna skulle det för ändamålet erforderliga beloppet belöpa sig till 17,000 (34 × 500) kronor. Medel härför äro visserligen icke i statsverkspropositionen beräknade, men torde erhållas genom besparingar, som vunnits i avseende å kostnadsberäkningarna för åtskilliga andra i statsverkspropositionen under åttonde huvudtiteln upptagna belopp. Anslaget torde, med hänsyn till möjligheten av sjukvikariat under året, böra upptagas som förslagsanslag.

Jag hemställer alltså, det Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen

dels medgiva, att, utöver den av 1918 års lagtima riksdag för år 1919 beviljade tillfälliga löneförbättringen åt statens folkskolinspektörer och i enlighet med de för denna löneförbättring gällande bestämmelser, må till en var av samma löneförbättring delaktig folkskolinspektör eller vikarie å inspektörstjänst utgå ett tilläggsbelopp av 500 kronor;

dels ock för ändamålet anvisa på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag av 17,000 kronor.

Till denna departementschefens av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Hemming Gadd.